

одесци Чернишевски, литературнитѣ и философски възгледи на когото напълно завладѣли учащата се младеж.

Частно върху одескитѣ кржжоци и лично върху Христофора Петкова рѣшително влияние е ималъ Чернишевски. Възванията на Млада Русия, циркуляритѣ на Земля и Воля, както и nihilистически догми, тука били подлагани на критика; отъ тѣхъ одесци, въ лицето на най-видния си членъ-ржководителъ, какъвто станалъ Христо Ботйовъ прѣзъ втората половина на 1865. година, възприемали два елемента: необходимостта отъ революция и запознаване „народа“ съ принципитѣ на „социализма“. По отношение кореннитѣ послѣдици отъ революцията, която ще настъпи скоро, одесци и частно Христофоръ Ботйовъ стоѣлъ на гледището на Н. Г. Чернишевски, който непрѣставаше да твърди, че въ руската селска община има елементи за основа на новото, слѣдреволюционно врѣме. „Отрицание и критика на буржуазния строй и либерализма“, споредъ по-къснитѣ „Спомени на Землеволеца“, земали крайно остъръ, напрѣгнатъ характеръ, въ организациитѣ, намиращи се подъ влиянието на идеитѣ, проповѣдвани отъ Добролюбовъ и Чернишевски. „Рѣзкото разграничение интереситѣ на обществото отъ интереситѣ на народа, като работническа маса“ съставлявало „основния неизмѣненъ критерий“, отъ гледището на който се изслѣдватъ и рѣшаватъ всички по-крупни общественно-економически явления. „По този начинъ, социалистическитѣ симпатии, ако не социалистическото мировѣзрѣние, служели за тази висша инстанция, къмъ която тѣ апелирали всѣки пжтъ, когато се изпрѣчи затруднение при поставянето или рѣшението на една или друга социална проблема“. ¹⁾ А най-голѣмата „социална проблема“ за прѣживѣваното врѣме, споредъ конспирациитѣ бѣше, несъмнѣно, въпросътъ „за осво-

¹⁾ П. Лавровъ, loc. cit. стр. 22.